

Irena
Gessner

Mljetska komuna

XII. dani Cvita Fiskovića,
Pomena, Mljet,
30. 9. – 3. 10. 2010.

Bijenalni tematski znanstveni skup Dani Cvita Fiskovića održava se u kontinuitetu od 1996. godine. I ove godine realiziran je u suradnji odsjeka Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i Instituta za povijest umjetnosti. U okviru široko postavljenog temata “Metamorfoze mita”, tridesetak izlagača funkcioniralo je na skupu kao svojevrsna (privremena) mljetska komuna.

Dani su važno i omiljeno mjesto okupljanja povjesničara umjetnosti, a u pregledu posljednjih dvanaest izdanja možemo reći da ovaj skup ima značajan udio u recentnoj povijesti umjetnosti u Hrvatskoj. I dalje ih odlikuje visoka razina priloga koje sudionici referiraju, ali i istovremena vrlo kolegijalna i opuštena atmosfera, već tradicionalna za ovaj skup.

Naglasak uvodnog dijela ovogodišnjeg skupa, a shodno mjestu održavanja, bio je na “klasičnim” mljetskim temama, s posebnim naglaskom na recentne konzervatorsko-restauratorske radove na pojedinim lokalitetima. Dio stručnjaka fokusirao je svoja izlaganja na pitanja transpozicije “antičke mitologije u umjetnosti od srednjeg vijeka do moderne”, direktno odgovarajući proširenom tematu skupa. Druge je zaokupila upravo transformacija pojma mita i njegovoga suvremenog čitanja u najrazličitijim diskurzivnim oblicima.

Svojevno svim temama bilo je pozicioniranje pojedinačnih spominjanih primjera hrvatske kulturne baštine u kanonu europske kulturne povijesti, što je istovremeno potaknulo i kolegijalne rasprave. U ideji zaštite

spomeničke baštine jadranskog priobalja, ali i izvan toga pretpostavljenoga kronološkog i topografskog okvira, gotovo je neizbježno ne podsjećati i pozivati se na metodologiju i bogato istraživačko naslijeđe *spiritus movensa* ovog skupa – Cvita Fiskovića.

Otvorenost stručnjacima iz svih područja humanističkih znanosti omogućila je da se povjesničarima umjetnosti priključe eminentni povjesničari, povjesničari književnosti, klasični filolozi i arheolozi (primjerice Drago Roksandić, Slobodan Prosperov Novak, Neven Jovanović, Ante Rendić Miočević).

Stručnjaci, često autoriteti za uskoprolirana područja, predstavili su i svoje recentne istraživačke rezultate, u kronološkom rasponu *ab ovo* do suvremenosti. U okviru tih pretpostavki je i jedino moguće istovremeno okupiti izlaganja o ikonografiji dlakave svetice Marije Magdalene, logotipu za sportsku megakorporaciju Nike, recentnim spoznajama o tipologiji palače u Polačama na Mljetu i ponuditi otvorenu raspravu o romansiranom liku feniksa u hrvatskoj književnosti.

Iako realiziran u ograničenim financijskim okvirima, skupu u organizacijskom smislu nije ništa nedostajalo. Može se tek zamjeriti što, vjerojatno iz spomenutog razloga, ove godine nisu bili uključeni i studenti povijesti umjetnosti, kako je to do sada bilo uobičajeno. Ipak, upečatljiva su ostala izlaganja mlađih znanstvenika, koja kvalitetom pristupa u obradi specifičnih tema ni po čemu ne zaostaju za doprinosima starije, već afirmirane generacije znanstvenika (Tanja Trška Miklošić, Ivana Tomas, Ivan Basić).

Skupu su nazočili i uvijek rado viđeni slovenski kolege, koji zadržavaju kontinuitet istraživanja i suradnje na “hrvatskim temama” (Stanko Kokole, Renata Novak Klemenčič, Matej Klemenčič).

Moglo bi se zaključiti da je interdisciplinarnost na skupovima ovog tipa uistinu nužnost, jer potiče nova promišljanja nekih uvriježenih istraživačkih problema, ali i nužnu konkretnu međustrukovnu suradnju.

Zbornici radova Dana Cvita Fiskovića su tijekom godina uspjeli uspostaviti redovitu dinamiku izlaženja. Ta se vrijedna knjižna serija danas sagledava kao nužna dopuna “kanonskog” korpusa znanstvene povjesno-umjetničke literature. Zbornik ovogodišnjeg skupa možemo zasigurno očekivati na idućim Danima, dok su prethodni zbornici kao

cjelina (ponovno) predstavljani 9. studenog 2010. u Muzeju za umjetnost i obrt.

Sazivanje znanstvenih skupova, kao svojevrsni *hommage* našim eminentnim povjesničarima umjetnosti, vrlo je aktualna praksa u našoj struci. U organizacijskom i sadržajnom smislu skupovi takvog karaktera ne bi trebali nužno kopirati format Dana, ali bi se na njih svakako trebali ugledati.

Potonje valja reći i da se nepovoljnoj tranziciji, odnosno aktualnom vremenu redefiniranja općeg sustava znanosti u Hrvatskoj, humanističke znanosti mogu oduprijeti upravo ustrajanjem na tradiciji i kontinuiranoj kvaliteti. Stručni skupovi trebali bi u tom procesu ostati netaknute “oaze” unutar kojih se potiču i održavaju akademski, strukovni, znanstveni diskursi. ✕